Lietas arhīva Nr. C-2783-21/23
ECLI:LV:RVPT:2021:0201.C30723120.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021.gada 1.februārī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S. Meliņa
tiesas telpās Abrenes ielā 8, Rīgā rakstveida procesā izskatīja civillietu "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBAS IERIĶU 36" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu

Aprakstošā daļa

2020.gada 29.oktobrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBAS IERIĶU 36" (turpmāk- arī prasītājs) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ (turpmāk- arī atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopības no 14.03.2017. līdz 13.04.2017. notikušās aptaujas balsošanas protokolā Nr. 1 "Par dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekošanas jautājumiem" noteikta apsaimniekošanas maksa (0.43 EUR/m^2) un kapitālo remontu uzkrājuma maksa (0.26 EUR/m^2). Tāpat, noteikti arī maksājuma apmēri par karstā ūdens cirkulāciju un nokavējuma procentu apmērs un to aprēķināšanas kārtība.

2018. gada 12. jūnijā notikušās aptaujas balsošanas protokolā Nr. 4 "Par mājas ar adresēm Rīgā, /adrese/ apsaimniekošanu" noteikta apsaimniekošanas maksa (0.39 EUR/m^2) kā arī citi maksājumi. Dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums ir saistošs visiem mājas iedzīvotājiem.

Sākot ar 2017. gada oktobra mēnesi, atbildētāja veikusi nepilnīgu rēķinu apmaksu par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem. Kopš atbildētāja informēta par radušos parādu, atbildētāja nav veikusi pilnīgus maksājumus par apsaimniekošanas un komunālajiem pakalpojumiem, nav sazinājusies ar prasītāju, kā arī nav vienojusies par parāda segšanas grafika sastādīšanu.

Par periodu no 2017. gada 1. oktobra līdz 2020. gada 30. septembrim atbildētāja veikusi kopējo maksājumu EUR 2394.67 apmērā. Saskaņā ar Civillikuma 1843. pantu segti nokavējuma procenti EUR 443,51 apmērā un pamatsumma EUR 1951.16 apmērā, ko kā izriet prasījuma summa - EUR 769,03 par apsaimniekošanas un komunālo parādu.

Prasības pieteikums pamatots ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta 1.daļas 2., 3., 4., 5., un 8. punktu, 13.panta 1., 2.daļu, 14.panta 1.daļu, Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1662., 1652. panta 3.daļu, 1717., 1720. panta 2.daļu, 1775., 1779., 1828. pantu prasītājs lūdz:

- piedzīt no atbildētājas pamatparādu EUR 769.03, valsts nodevu EUR 115.35, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5.47.

2020. gada 1.decembrī tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi uz prasību. Norādīts, ka prasību neatzīst un paskaidro, ka nav saprotams, kādā apmērā tiek rēķināti nokavējuma procenti, un kādā veidā notikusi to dzēšana no ikmēneša veiktajiem maksājumiem. Norāda, ka maksājumus ir veikusi regulāri, katru mēnesi, visā periodā, par kuru celta prasība. Rēķini nav tikuši apmaksāti pilnā apmērā, jo tajos iekļautas pozīcijas, kuras neatzīst par pamatotām – balkonu remonts- 2,00 EUR mēnesī, cirkulācija EUR 4,97 mēnesī, ūdensvadu, kanalizācijas, siltumtīklu apkalpošana EUR 2,03 mēnesī. Vērš uzmanību, ka pārējās pozīcijas apmaksā pilnā apmērā. Karsto ūdeni nepatērē, skaitītāja rādījums ir 0,00. aptaujā nav piedalījusies un nav bijusi par to informēta.

Tiesa konstatē, ka prasītājs nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē, bet atbildētāja norādījusi, ka vēlas uzklausīšanu tiesas sēdē, jo neatzīst prasību.

Ievērojot, ka atbildētāja nav norādījusi, kādus papildus paskaidrojumus vēlas sniegt tiesas sēdē, tiesnese neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, un noteica lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2021. gada 1. februārī, par ko lietas dalībniekiem saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu tika paziņots 2021.gada 5.janvārī.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26}panta trešās daļas nosacījumiem, lietā 2021.gada 1. februārī sastādīts saīsinātais spriedums, prasību apmierinot daļēji.

2021.gada 9. februārī no atbildētājas saņemts pilna sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civillikuma 1402. pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietā nodibināts, ka /pers. B/ 2003.gada 19. novembrī nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli Nr. /adrese A/ un kopīpašuma 5230/539790 domājamām daļām, un lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju /adrese/ apsaimnieko prasītājs- Dzīvokļu īpašnieku biedrība „Ierīķu 36".

Tādējādi tiesa atzīst, ka pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības ir apspriežamas un tiek regulētas atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likumam.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 2., 3. un 8. punktu dzīvokļa īpašniekam ir pienākums:

- segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā;
- norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana);
- pildīt dzīvokļu īpašnieku kopības pieņemtos lēmumus.

Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus obligāti veicamo dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopības noteikto atlīdzību pārvaldniekam par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, ja tāda paredzēta dzīvojamās mājas

pārvaldīšanas līgumā.

Atbilstoši šī panta otrajai daļai, dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus citu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kas nodrošina dzīvojamās mājas uzlabošanu un attīstīšanu, veicina optimālu tās pārvaldīšanas izdevumu veidošanu un attiecas uz: 1) kopīpašumā esošo dzīvojamās mājas elementu, iekārtu vai komunikāciju nomaiņu, kuras rezultātā samazinās mājas uzturēšanas izmaksas; 2) pasākumiem, kuru rezultātā samazinās izdevumi par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu.

Dzīvokļu īpašuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteikts, ka dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības pieņemt lēmumus, nesasaucot dzīvokļu īpašnieku kopsapulci, — aptaujas veidā, ja vien dzīvokļu īpašnieku kopība nav noteikusi, ka attiecīgais jautājums izlemjams tikai dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē.

Atbilstoši šī panta otrajai daļai, ja lēmums tiek pieņemts, nesasaucot dzīvokļu īpašnieku kopsapulci, — aptaujas veidā, dzīvokļa īpašnieks, dzīvokļu īpašnieku kopības noteikta persona vai pārvaldnieks katram dzīvokļa īpašniekam nosūta rakstveida lēmuma par izlemjamo jautājumu projektu un dokumentus, kas saistīti ar lēmuma pieņemšanu, kā arī norāda termiņu, kādā dzīvokļa īpašnieks var rakstveidā balsot "par" vai "pret" attiecīgā lēmuma pieņemšanu. Termiņš nedrīkst būt īsāks par divām nedēļām pēc lēmuma projekta nosūtīšanas. Ja dzīvokļa īpašnieks noteiktajā termiņā nav sniedzis rakstveida atbildi, uzskatāms, ka viņš balsojis pret lēmuma pieņemšanu.

No lietas materiāliem izriet, ka, ievērojot Dzīvokļa īpašuma likuma 20. Pantā noteikto, dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopības no 14.03.2017. līdz 13.04.2017. notikušās aptaujas balsošanas protokolā Nr. 1 "Par dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekošanas jautājumiem" cita starpā ir noteikta apsaimniekošanas maksa 0.43 EUR/m^2 un kapitālo remontu uzkrājuma maksa 0.26 EUR/m^2. Tāpat saglabāta vecā karstā ūdens cirkulācijas cena- 0.1 MWh par dzīvokli un noteikti nokavējuma procentu 0,2 % dienā no nokavējuma summas (lpp. 13).

Savukārt 2018. gada 12. jūnijā notikušās aptaujas balsošanas protokolā Nr. 4 "Par mājas ar adresēm /adrese/ apsaimniekošanu" samazināta apsaimniekošanas maksa līdz 0.39 EUR/m^2 un ieviests atsevišķa maksājums saskaņā ar līgumu par ūdensvadu, kanalizācijas un siltumtīklu apkalpošanu un balkonu īpašniekiem ieviesta maksa EUR 2,00 mēnesī balkonu remontiem (lpp. 14).

Atbildētāja nenoliedz, ka viņai izrakstītajos rēķinos par periodu no 2017. līdz 2020. gadam viņa neapmaksāja vairākas pozīcijas, kuras neatzīst par pamatotām, piemēram- balkonu remonts 2,00 EUR mēnesī, cirkulācija 4,97 EUR mēnesī, ūdensvadu, kanalizācijas, siltumtīklu apkalpošana 2,03 EUR mēnesī.

Papildus atbildētāja norāda, ka dzīvokļu īpašnieku aptaujā nav piedalījusies un nav bijusi par to informēta, viņai nav skaidri tās rezultāti un līdz pierādīt šādas aptaujas tiesiskumu.

Tiesa atzīst, ka atbildētājas iebildumi nav pamatoti un ir pretrunā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16. panta trešo daļu, kurā noteikts, ka dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums ir saistošs ikvienam dzīvokļa īpašniekam un ir pieņemts, ja "par" balsojuši dzīvokļu īpašnieki, kas pārstāv vairāk nekā pusi no dzīvojamā mājā esošajiem dzīvokļu īpašumiem, izņemot tos gadījumus, kuros šā likuma 17.pantā paredzēts cits lēmuma pieņemšanai nepieciešamais balsu skaits vai lielāku nepieciešamo balsu skaitu noteikusi pati dzīvokļu īpašnieku kopība.

Atbildētājas iebildumi par nepiedalīšanos aptaujā, neskaidriem lēmumiem un aptaujas tiesiskumu nav ņemami vērā, izskatot strīdu par parāda piedziņu, jo prasības priekšmets nav dzīvokļu īpašnieku kopības pieņemto lēmumu atcelšana.

Dzīvokļa īpašuma likuma 16. panta 4. daļa nosaka, ka tiesa, pamatojoties uz dzīvokļa īpašnieka pieteikumu, var atzīt dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu par spēkā neesošu, ja lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar šā likuma noteikumiem. Prasību var celt triju mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, bet ne vēlāk par gadu no lēmuma pieņemšanas dienas.

Izskatāmajā lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja ir apstrīdējusi dzīvokļu īpašnieku kopības aptaujas veidā pieņemtos lēmumus, no kā secināms, ka prasītājai šie lēmumi ir saistoši neatkarīgi no viņas subjektīvā viedokļa, un atbildētājas rīcību, patvaļīgi neapmaksājot atsevišķas rēķinos iekļautās pozīcijas nevar atzīt par tiesisku.

Tādējādi ir atzīstams, ka atbildētājai par periodu no 2017. gada 1. oktobra līdz 2020. gada 30. septembrim ir izveidojies maksājumu parāds, kas ir piedzenams tiesas ceļā.

Atbildētāja paskaidrojumos ir norādījusi, ka viņai nav saprotams, kādā apmērā tiek rēķināti nokavējuma procenti, un kādā veidā notikusi to dzēšana no ikmēneša veiktajiem maksājumiem.

Tiesa atbildētājas iebildumus par nokavējuma procentu aprēķināšanu uzskata par dibinātiem un atzīst, ka prasītājs šo aprēķinu nav veicis atbilstoši likumam.

Prasītājs ir norādījis, ka atbildētājas pamatparāds ir 769,03 EUR, savukārt, nokavējuma procentus prasītājs ir aprēķinājis un atbildētāja ir samaksājusi kopumā 443,51 EUR.

Prasītājs nokavējuma procentus ir aprēķinājis, pamatojoties uz 2017. gada 13. aprīļa dzīvokļu īpašnieku kopības balsošanas protokolā nr. 1 pieņemto lēmumu.

Tiesa uzskata, ka lietā noskaidrojams, vai dzīvokļu īpašnieku kopība ir nolēmusi aprēķināt nokavējuma procentus vai līgumsodu, it īpaši ņemot vērā, ka no lietas materiāliem izriet, ka pašai kopībai nav skaidrības, kas tieši tiek aprēķināts.

No 2017. gada 13. aprīļa balsošanas protokola apspriežamajiem jautājumiem, konkrēti, no 3. punkta redzams, ka tiek lemts no 01.04.2017 noteikt **soda naudu** par visiem (apsaimniekošana, komunālie, kapitālā remonta uzkrājumi utt.) kavētiem maksājumiem: 0,20% par katru nokavēto dienu, savukārt, lēmuma rezolutīvās daļas 3. punktā ir norādīts kopības pieņemtais lēmums –aprēķināt **nokavējuma procentus** 0,2 % dienā no nokavējuma summas.

Norādāms, ka ir divi atšķirīgi civiltiesību institūti – procenti par kapitāla lietošanu un procentos izteikts līgumsods.

Atbilstoši Civillikuma 1505.pantam, ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms.

Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu, saudzīgākam iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem, un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku.

Līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību nepildītu vai nepildītu pienācīgi (Civillikuma 1716.pants), savukārt, ar procentiem jāsaprot atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu (Civillikuma 1753.pants).

Tādējādi līgumsods ir uzskatāms par saistību tiesību pastiprinājuma veidu, kas iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, turpretim procenti ir atlīdzība par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu, kuru galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci.

Saskaņā ar tiesību doktrīnā atzīto termins „līgumsods" un tā skaidrojums „ar līgumu uzņemta saistība ciest pametumu" izceļ šī institūta saistību ar līgumu, līgšanu (..) Līgumsoda piemērošanas pamats ir viena līdzēja prettiesisks līguma pārkāpums, saprotot ar to (..) nokavējumu (..) *(skat. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 119., 120.lpp).*

Faktiski 2017. gada 13. aprīļa kopības lēmumā ir noteikts dzīvokļu īpašnieku pienākums ciest pametumu par rēķinu nesamaksu termiņā, proti,

papildus maksāt 0,2 % no nokavējuma summas dienā, ko atbilstoši mērķim un jēgai var vērtēt kā nosacījumu attiecībā uz līgumsoda piemērošanu, it īpaši ņemot vērā sākotnēji lēmumā norādīto formulējumu „soda nauda par visiem kavētiem maksājumiem".

Ņemot vērā Civillikuma 1505. un 1508.pantā noteikto, tiesa atzīst, ka nav pamats noteikt atbildētājai pienākumu maksāt nokavējuma procentus un piemērot normas, kas regulē procentu (Civillikuma 1753., 1756.pants), nevis līgumsoda samaksu, jo dzīvokļu īpašnieku kopība nav pieņēmusi lēmumu noteikt īpašniekiem saistību maksāt procentus kā atlīdzību par sveša kapitāla atdošanas kavējumu.

Kaut arī prasītāja minēto prasījumu nosaukusi par nokavējuma procentiem, tiesa atzīst, ka dzīvokļu īpašnieku kopība ar savu 2017. gada 13. aprīļa lēmumu noteikusi līgumsoda aprēķināšanu.

Civillikuma 1716.panta trešā daļa noteic, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Savukārt, atbilstoši Civillikuma 1724.[1] pantam tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tiesa atzīst, ka atbildētājai ir pienākums maksāt prasītājai līgumsodu par samaksas nokavējumu, taču prasītājas aprēķinātais un atbildētājas jau samaksātais līgumsods EUR 443,51 apmērā nav samērīgs un ir pretrunā Civillikuma 1716.panta trešajai daļai.

Tiesas ieskatā, līgumsods nosakāms 76,90 EUR jeb 10 % apmērā no parāda pamatsummas EUR 769,03, piemērojot Civillikuma 1724.[1] pantu, kas atbilst arī Civillikuma 1716.panta trešajai daļai.

No minētā izriet, ka atbildētāja ir nepamatoti samaksājusi līgumsodā 366,61 EUR, kas ir kvalificējams kā pārmaksa, tādēļ par šo summu ir samazināms no atbildētājas piedzenamais parāds un tas sastāda EUR 402,42 (EUR 769,03- EUR 366,61).

Tādējādi prasība pārējā daļā- par EUR 366.61 piedziņu ir noraidāma kā nepamatota.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz spieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos procentus 6% gadā no piedzītās parāda summas, t.i. no EUR 402.42, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli prasījuma apmierinātajai daļai.

Šādos apstākļos no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tā samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 70.00 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5.47 EUR.

Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā minēto, tiesa nosaka atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8. un 97. panta tiesa

nosprieda:

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/ par labu "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBAI IERIĶU 36", reģ. Nr. 40008141525 parādu EUR 402.42 un tiesas izdevumus EUR 75.47, bet kopā EUR 477.89 (četri simti septiņdesmit septiņi eiro 89 eirocenti), nosakot sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Samaksa par labu prasītājam izdarāma, veicot pārskaitījumu uz "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBA IERIĶU 36", reģ. Nr. 40008141525, bankas norēķinu kontu AS "Swedbank", Nr.LV90HABA0551030746524.

Noteikt "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBAI IERIĶU 36", reģ. Nr. 40008141525 tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/ likumiskos procentus – 6 (sešus) % gadā no pamatparāda summas EUR 402.42 vienlaikus nosakot, ka saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Noraidīt "DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBAI IERIĶU 36" prasību pret /pers. B/ daļā par parāda EUR 366.61 apmērā piedziņu.

Spriedumu ar pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas- 2021. gada 3. marta, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā,.

Tiesnese S. Meliņa